18e Jaar, No. 20. — 'SHERTOGENBOSCH. — Zaturdag 14 Februarij 1846.

DE NOORD-BRABANDER,

Staats- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad . . ƒ 12.
Franco per post. » 14.

DIGERE VERUM QUID VETAT? HORATIUS.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN:
15 cents de regel.
behalve 35 cents zegel.

Wij willen ons niet ophouden met de kwestie, welke tusschen de *Arnhemsche Courant* en den *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* bestaat; maar hebben met verwondering in het nommer des laatsten van zaturdag 7 februarij de volgende vraag zien voorgesteld:

»Waarom zou een ambtenaar niet even vrij zijne denkbeelden in den dagbladen mogen uitspreken, als ieder ander niet-ingezeten van den Staat.»

Laat eens een ambtenaar wiens *denkwijze* niet strookt met de *denkwijze* van de regering, het beproeven dezelve in een dagblad te verkondigen, en laat dan de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* eens bij een der [illegible] het antwoord op die vraag gaan [illegible]

En wanneer dan de *vrijzinnige(!) Nieuwsbode* dien minister zou [illegible], hetgeen hij in [illegible]

Als ambtenaar wordt hij [illegible]; voor vervult bij zijnen ambtspligt. [illegible] zijn ambt is hij burger als jeder ander» enz. en dan het [illegible] den minister vernemen!

Of ligt het gebeurde niet den hoogeleerden heer Ackersdijk nog niet versch in het geheugen. Het [illegible] zijn, of *denkwijze* in een dagblad [illegible] ontelijke brochure *verkondigt*, [illegible] ons bericht, wij houden het er voor, dat een ambtenaar van den Staat *te afhankelijk* is, om oppositie te voeren en *niet onafhankelijk genoeg* om met vrucht als kampvechter der regering op te treden. Men maakt ambtenaren om oppositie te smoken en men zou oppositie bij de ambtenaren dulden!

En wij weten maar al te goed bij ondervinding, dat onder onze ambtenaren de spreuk de bovenhand houdt: *wiens brood men eet, diens woord men spreekt.* Wij kennen zelfs ambtenaren, die alles behalve op den gang van het bestuur *gecharmeerd* zijn, maar die om geen geld van de wereld een artikel in een blad der oppositie zouden schrijven; of, zoo zij het al doen, het als eene [illegible]kkelarij beschouwen, die voor eeuwig [illegible] den sluijer des geheims bedekt moet [illegible]ven.

BELGIE.

De laatste rapporten, die [illegible] bevestigen de tijding der overrompeling van een aantal russische forten door de bevolkingen van Daghestan. Het russisch leger is, gedurende dezen winter, aan onophoudelijke aanvallen blootgesteld geweest. Een russisch officier schrijft, « Wij hebben dit jaar eenen warmen winter gehad zoo als ik mij niet herinner nog in den Caucasus gehad te hebben. Dag en nacht zijn wij onder de wapens. Er is geen rust, noch in de legerplaatsen, noch in de forten zelve. »

GRIEKENLAND.

ATHENE, 17 januarij. Sir Edmond Lyons heeft met den laatsten koerier van zijn hof bepaalde instructien ontvangen, waarbij hij gelast wordt zich met de staatkunde der andere afgezanten te vereenigen, af te zien van zijne vordering van reuten en het cabinet door al zijnen invloed te ondersteunen en alle achting te bewijzen. Ten gevolge dezer instructien heeft sir Edmond Lyons gisteren een bezoek afgelegd bij den heer Piscatory, franschen minister, het eerste sedert zeventien maanden dat is sedert den val van Mavrocordato en de komst aan het bestuur van Coletti.

DUITSCHLAND.

[illegible]

De [illegible]sseste van Czersky schijnt niet tot eene schitterendere toekomst bestemd te zijn dan het rougeomisbus, welks gunstlevers, zonder belang [illegible] stelling te hebben, zelfs den naam niet verdragen, welken zij op hunne banier geplaatst hadden. Uit Posen schrijft men, dat eenige leden der czerskyaansche gemeente aldaar vergaderen in een local, toebehorende aan de protestanten en alwaar men de lijken nederlegt alvorens ze te begraven. De treurige benaming dier plaats *dooden-huis* is niet het eenig voorteeken van het aanstaand uiteinde der secte; noch in hare leerstellingen noch in hare eeredienst, noch in het geloof haarer aanhangers is een vonkje levens te ontdekken. Al die zogenaamde hervormde genootschappen zullen weldra in het graf der vergetelheid nedergedaald zijn.

Het gebrek aan catholijke priesters is een veel grooter ongeluk voor het aartsbisdom. Er zijn 326 parochiale kerken en 95 succursalen; en om dezelve te bedienen slechts 381 priesters, belast met de zorg over 554,372 zielen. De vernietiging van alle kloosters is eene ongeneesbare wond, toegebragt aan het geestelijk beheer van pruissisch Polen.

ENGELAND.

Eene bijeenkomst der invloedhebbendste leden der liberale partij is in den namiddag van den 7 bij lord John Russell gehouden. De londensche dagbladen van dienzelfden dag deelen daarover eenige bijzonderheden mede. Lord John Russell is begonnen met het doel dier bijeenkomst, bloottelegden. Er bereidt zich eene hevige oppositie tegen het hervormingsplan van sir Robert Peel; het uitstel van drie jaren, vastgesteld voor de algeheele afschaffing der wetten op de granen, mishaagt zoo wel den voor- als den tegenstanders der hervorming.

Het is noodig, zeide Lord John Russell, te voorkomen dat aan sir Robert Peel moeijelijkheden over bijzondere punten in den weg gelegd worden, welke den ondergang van het gansche stelsel ten gevolge zouden hebben. Dat zij, die de onmiddellijke afschaffing willen, niettemin toestemmen in het uitstel van drie jaren, omdat de tegenstanders van alle hervorming zich niet van eene partieele oppositie meester maken, om dezelve te doen medewerken tot de algeheele omverwerping van het ministerieel plan.

Deze voorstelling van lord John Russell schijnt zeer gunstig opgenomen te zijn door de uitstekende mannen, welke bij hij zich vergaderd had, met het oog op de zitting van aanstaanden maandag. Het is waarschijnlijk dat de liberale oppositie, om den gang van het ministerie niet te belemmeren, voor het grootst gedeelte in het uitstel van drie jaren, door het ministerie gevraagd, voor de algeheele intrekking der wetten, die den vrijen graanhandel in den weg staan, zal toestemmen.

O'Connell woonde de bijeenkomst bij, en men verondersteld, dat hij zich zal aansluiten bij de meerderheid, die zich aldaar [illegible]

— In eene talrijke bijeenkomst van kiezers [illegible]set-Shire, den 6 dezer te Dorchester gehouden, is met eenparigheid van stemmen besloten, dat, ondanks a, de schitterende diensten door lord Ashley bewezen, zijne gunstige verklaring voor het ontwerp van sir Robert Peel het onmogelijk maakt, hem langer zijne [illegible] in het Parlement te doen behouden.

IERLAND.

Volgens brieven uit Dublin schijnt het Ierach episcopaat nog geen antwoord ontvangen te hebben op de vragen, welke het aan den H. Stoel gericht had, betrekkelijk het [illegible] door het engelsch gouvernement ingevoerd.

Het *Freemans Journal* meldde, eenige dagen geleden, dat het ministerie, wenschende zich te ontlasten van de verantwoordelijkheid, welke de keus der leeraren op hetzelve laadde, die zorg zou opdragen aan eene commissie, welke reeds benaadelijk aangesteld zou zijn. Men verzekert ons, dat die tijding voorbarig is. Daar de drie faculteiten nog in lange niet geopend zullen kunnen worden denkt men nog niet aan de keus der hoogleeraren; het is echter zeer waarschijnlijk dat het gouvernement tot het besluit zal komen, om dadelijk de commissie in te stellen, welke, naar het wets ontwerp, eerst ingesteld moest worden, nadat de eerste hoogleeraren door het ministerie benoemd en de scholen in [illegible] zouden zijn. Hopen wij, dat die commissie [illegible] ingerigt zal zijn, dat zij aan de catholieken [illegible] waarborgen schenkt, welke zij regt [illegible] welke het hun pligt is te verdedigen. De [illegible] en ondervoorzitters der drie faculteiten zijn [illegible] vergaderd en werken te zamen om de statuten op te stellen der inrigtingen tot welker beheer zij geroepen zijn. Een ierach dagblad denkt dat het gouvernement de keus der hoogleeraren [illegible] zal opdragen; men weet echter nog [illegible] aanspraken der candidaten zullen beoordeeld [illegible]

het getal leerlingen boven de drie faculteiten van 36 á 40 bedragen, en reeds 200 postulanten hebben zich tot het ministerie vervoegd.

De taak, welke thans op de voorzitters en ondervoorzitters der collegiën hare, is van het hoogst gewigt: want zoo de leden een klein getal gebreken van den tekst van het wets-ontwerp verbeteren; gebreken die van de zijde der bisschoppen, der geestelijkheid en der geloovigen eene levende en gegronde oppositie verwekt hebben.

SCHIPBREUK VAN EEN ENGELSCH VAARTUIG. — 414 *omgekomenen.* — Eet engelsch schip *Cataraqui*, met landverhuizers, is geheel verloren gegaan op de kust van Kings-Island. De hierna volgende bijzonderheden zijn gegeven door den eersten stuurman van het schip, *Gothrie*, die met acht zijner reisgenooten, den oever heeft bereikt; met verlies zelfs van al wat hij bezat.

De *Cataraqui*, kapt Finlay, was den 20 april uit Liverpool gestevend, met 369 landverhuizers en eene bemanning van 46 koppen. De landverhuizers kwamen voornamelijk uit de graafschappen Sedfort, Stratford, York en Nottingham. Onder dezelve bevonden zich 120 gehuwden, die met hun gezin scheep waren gegaan, men telde er in het geheel 73 kinderen. Den 4 augustus des morgens ten vier ure werd het schip, onder de dikste duisternis, aangevallen door eenen geweldigen regen, eenen hevigen storm en berghooge baren en liet op eene klip aan de westzijde der kust van Kings-Island en bij den ingang der zeeëngte van Bass. Dadelijk werd het lek en men had spoedig vier voet water in het ruim. Het tooneel van wanhoop en verwarring, dat daarop volgde, laat zich niet beschrijven. Al de passagiers trachtten het dek te bereiken; velen geluktе zulks, maar de touwladders braken door het slingeren van het schip. Toen werd een vervaarlijk geschreeuw aangeheven door de mannen, vrouwen en kinderen, die nog onder in het schip waren en om hulp riepen.

De gansche bemanning was op het verdek op het oogenblik dat het schip vastraakte en werkte met den meesten iver, om de passagiers naar boven te helpen. Gedurende dien tijd sloeg de zee met hevigheid tegen de linkerzijde van de *Cataraqui*, en over het dak heen jagende sleepte zij telkens eenige passagiers mede. Tegen vijf ure des achters, helde het schip naar bakboord over en het dek verstond letterlijk onder water. In dit bedenkelijk oogenblik gaf de kapitein bevel, om de masten te kappen, in de hoop, dat het schip zich weder zou beuren en men zou kunnen voortgaan, met de passagiers, die nog beneden waren, op het verdek te halen; men deed alles wat men kon om het schip op te beuren, maar te vergeefs.

De eenige hoop die nog overbleef, was een vlot te maken om de overblijvenden naar land te voeren. Toen de dag aanbrak zagen wij dat het achtersteven van het schip geheel onder water stond en een aantal lijken, rond hetzelve drijvende of tegen de rotsen geworpen. De bemanning en een getal passagiers, te zamen omtrent 200 man bedragende, bleven zich nog aan het schip vast, de zee zweepte hen met steeds toenemende kracht en elke golf nam eenige dier ongelukkigen mede. Tegen vier ure in den namiddag spleet de *Cataraqui* van een en op hetzelfde oogenblik werden 90 à 100 menschen in den afgrond bedolven, welken de zee overdekte. Toen vielen ook de overblijvenden stukken uit een.

Men bemerkte toen eene ankerboei, welke men naar het drijven, maar zij geraakte tusschen het riffen verward en kon den oever niet nader komen dan op twintig nederlandsche ellen afstands; en er was niemand dan den oever om haar te grijpen en in het zand vast te zetten. De zee bleef steeds voortduren en tegen [illegible] werd al het voorste takelwerk van het schip weggerukt, en verdronken daarbij 200 menschen, dat er nog slechts 30 overgebleven; de kapitein trachtte den oever te bereiken; maar het gelukte hem niet, en met een getal van vijf bereikte hij weder het wrak.

De kabeltouwen gaven aan het klein getal overgeblevenen geen het minste middel tot redding aan de hand. De heer Thomas Guthrie, eerste stuurman, na den kapitein en den tweeden stuurman te hebben zien omkomen, bond zich eene plank onder de armen, sprong in zee, en het gelukte hem den oever te bereiken, alwaar hij een passagier vond, wien het gelukt was des nachts ook aldaar te landen. Een matroos, John Robinson, den goeden uitslag der poging van den stuurman ziende, wierp zich insgelijks in zee met het gelukkig gevolg van aan wal te komen. Vijf andere matrozen volgden hem na, en kwamen in eenen staat van ongelooflijke uitputting aan den oever. Kijna onmiddelijk daarna verdween het schip geheel en al. Van 423 personen, die zich op hetzelve bevonden, werden er alzoo slechts 9 gered.

SPANJE.

De spaansche dagbladen melden 2 februarij doen eenen vrij hevigen strijd voorzien in den boezem van het Congres, bij de behandeling der kieswet. Men zegt dat de gansche oppositie zich met de ministeriele voordragt vereenigen zal, welke ten doel heeft de onmiddellijke verkiezing in de collegiën, even als in Frankrijk, terwijl eene scheuring te vreezen is in de meerderheid, welke het ministerie ondersteunt, en waarvan vele leden het tegenwoordig stelsel van provinciale verkiezingen willen behouden. Men beweerde zelfs dat het ministerie te dezer zake in oneenigheid verkeert en dat de generaal Narvaez van een ander gevoelen is, dan de heeren Pidal en Mon. Wij weten niet in hoe ver die geruchten gegrond zijn; maar hebben alle reden te denken, dat ook er oneenigheid bestaat tusschen eenige leden vanden raad, dezelve echter nimmer tot eene algeheele breuk zal geraken.

FRANKRIJK.

PARIJS 9 januarij. De Kamer der Pairs heeft heden de beraadslaging aangevangen over het wetsontwerp betrekkelijk de livreten der werklieden. De baggeraf Dubouchage heeft een zorgwekkend en behaagt in vele opzigten maar te waar tafereel opgehangen van den toestand der arbeidende klassen. De heer Ch. Dupin, die van posten en traotementen overladen is, heeft willen bewijzen dat, wel ingezien, alles goed gaat en de werklieden nooit zoo gelukkig geweest zijn; wat hem betreft hij klaagt niet. Hij heeft het ontwerp van wet, dat de heer Dubouchage met warmte bestreden had, met eveneel warmte verdedigd. De heer Falcon en de minister van koophandel hebben in denzelfden zin gesproken, waarna de algemeene beraadslaging gesloten is, en amendement op het eerste artikel, waarbij bepaald wordt dat alle werklieden van beider kunne zich van een livret zullen moeten voorzien, voorgesteld, wordt naar de commissie verzonden. De beraadslagingen worden dus tot morgen verdaagd.

— De Kamer der Gedeputeerden heeft heden de beraadslagingen over de vervalsching der mijnen aangevangen en het 1e § van art. 1, waarbij de strafbepalingen worden vastgesteld tegen het vervalschen door middelen, die schadelijk zijn aan de gezondheid, aangenomen.

In dezelfde zitting heeft de minister van binnenlandsche zaken het ontwerp van wet betrekkelijk de geheime fondsen aangeboden. Het schijnt dat men met de politieke kwestien spoedig afrekenen wil; eene zoo spoedig daargestelde meerderheid zou wel eens van korten duur kunnen zijn. De memorie van toelichting is van alle beteekenis ontbloot.

Wij lezen heden in den *Moniteur Parisien*:

Niet beteekkelijk de zaak omtrent de fatto. ondanks door onderscheidene dagbladen medegedeeld, is aan de aandacht der overheid niet ontsnapt. Reeds sedert een aantal dagen worden, indien wij wel onderrigt zijn, van hare zijde, de noodige navorschingen in het werk gesteld, waartoe deze zonderlinge openbaarmaking aanleiding geeft en welker uitkomst alle afdwalingen der publieke opinie zal verhoeden.

— De uit Constantine ontvangen tijdingen hebben tot het vertrek van den hertog van Aumale naar Afrika doen besluiten. Z. K. H. zal dezer dagen Parijs verlaten.

BELGIE.

BRUSSEL 11 februarij. De minister van financien heeft gisteren het gisteren ontwerp van wet omtrent den suiker bij de Kamer ingediend.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH, 13 februarij.

— Gisteren zijn alhier twee meisjes gevankelijk opgehaagt, beschuldigd van in eenigen tijd, het ongelooflijk bedrag van ruim 600 corsetten, ontvreemd te hebben aan mej S. alhier, voor welke zij werkzaam waren. Al die voorwerpen waren in de bank van leening verpand. Men is nieuwsgierig, welk licht het aan te vangen onderzoek over deze zaak werpen zal.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 11 februarij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, is aan de orde van den dag gesteld, het hier onder volgende ontwerp-adres van rouwbeklag aan Z. M. den Koning aantebieden wegens het overlijden van den zoon van Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden.

Geen der leden daarover het woord vragende, wordt hetzelve met algemeene stemmen aangenomen, en zal naar de Eerste Kamer worden verzonden, om, na aanneming aldaar, aan Z. M. den Koning te worden aangeboden, door de kommissie, belast geweest zijnde met de ontwerping in vereeniging met eene kommissie uit de Eerste Kamer.

Het adres luidt als volgt:

« Met smartelijke gewaarwording ontvingen de Staten-Generaal van U M. de kennisgeving van het verlijden van den prins Willem Frederik Nicolaas Albert, eenigen zoon van Uwer Majesteits hemmindere broeder prins Frederik der Nederlanden.

« Steeds het levendigst belang stellende in het lief en leed, dat het koninklijk Huis wedervaart, betuigen wij Uwe Majesteit onze opregte deelneming in de regtmatige droefheid, welke dit onverwacht, treurig sterfgeval heeft opgewekt.

« Innig gevoelen wij al het grievende van dit verlies voor het geschokte hart der geëerbiedigde ouders, en geheel de natie deelt met hare vertegenwoordigers in dat leedgevoel.

« Wij smeeken de Voorzienigheid, dat zij de noodige kracht aan de diep bedroefde ouders schenke, om deze zware beproeving met godsdienstige onderwerping te dragen, en dat zij genadiglijk de wenschen verhoore, welke een getrouw volk voor het heil van Uwer Majesteits persoon en van het geheele koninklijke huis koestert. »

Na afloop der zitting van de Tweede Kamer op heden, zullen de afdeelingen vergaderen over de pensioen-wet en daarna de centrale afdeeling over het ontwerp tot opening van den weg van 's Bosch naar Culemborg.

— Het ontwerp betreffende de tegemoetkoming in schade, veroorzaakt door militaire inundatien in Noord-Braband, Zeeland en Limburg, medegedeeld en ingekomen, was vergezeld van de volgende toelichtende memorie:

Het is bekend, dat in den jare 1830 in de provincien Noord-Braband en Zeeland, alsmede in den omtrek der vesting Maastricht, ter bevordering van de militaire verdediging des rijks, vele streken kunstmatig zijn geïnundeerd geworden, en dat deze inundatien nog verscheiden jaren daarna hebben voortgeduurd.

Noodwendig moesten vele ingezetenen en belanghebbenden daardoor aanmerkelijke schade ondervinden, gelijk dan ook velen van hen zich in der tijd hebben geadresseerd, om te dezer zake vergoeding te bekomen.

Deze verzoeken hebben een punt van rijpe overweging uitgemaakt, terwijl men bij de beoordeeling daarvan gemeend heeft, dat, uit aanmerking van den onvoorzien langen tijd, gedurende welken de inundatien waren in stand gehouden, de billijkheid van eenige vergoeding toe te kennen, hier alleszins in aanmerking kwam, weshalve dan ook de regering zich niet ongenegen betoonde, om ter zake van de geleden verliezen

door de inundatien hunner rivier- of andere binnenlandsche water, die langer dan een jaar geduurd hadden, of door inundatiën met zeewater, eenige tegemoetkoming, bij wijze van bijzondere gunst, toe te staan.

De departementen van binnenlandsche zaken en van oorlog werden, dienvolgens belast met het vereischte onderzoek omtrent de beddelde verliezen en de personen, die tot het verkrijgen van zoodanige vergoeding zouden kunnen worden toegelaten.

Aan de gouverneurs der betrokken provincien werden dus de noodige instructien gegeven tot het doen opnemen der bedoelde verliezen, naar aanleiding waarvan voor elke gemeente, waarover de inundatien zich hadden uitgestrekt, een staat werd geformeerd, waarin alle bijzonderheden, die hierbij in aanmerking kwamen, zijn vervat, en welke uitgebreide en volumineuse stukken zijn onderzocht en geverifieerd door de directeurs der fortificatie-directien, terwijl dezelve alle blijken dragen van met zorg en naauwgezetheid te zijn behandeld.

Volgens dezelve bedraagt de schade, waarvan hier kwestie is:

in de provincie Noord-Braband.	f	504,052 35.
» » » Zeeland.		758,849 48½.
» » » Limburg.		40,674 21½.
en dus te zamen	f	1,303,576 05.

Deze som geheel te vergoeden zou tot een al te groot bezwaar verstrekken, doch de billijkheid van eenige tegemoetkoming in dit bijzonder geval erkend, en reeds vroeger daaromtrent aan de belanghebbenden een niet ongunstig uitzigt geopend zijnde, vermeent de regering die toezegging van hare zijde gestand te moeten doen, in het vertrouwen dat ook de Staten-Generaal hunne medewerking aan dezen maatregel van billijkheid niet zullen [illegible]

— Uit [illegible] heeft aan de redactie der Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant eene missive gerigt, waarbij het door verschillende dagbladen verspreid gerucht dat te Valburg, in Overbetuwe, een moordslag, en wel door een zoon op zijnen vader, zou gepleegd zijn, als van allen grond ontbloot, en in eenenmale valsch wordt verklaard.

— Bij bevel van den raadkamer der arrondissementsregtbank te 's Hage, zijn thans onderscheidene personen naar den heer procureur-generaal, bij het provinciaal gerechtshof verwezen, onder beschuldiging van geldsnoeijerij, medeplichtigheid daaraan, of het in omloop brengen van versch gesnoeide muntspecien. De verwezen zijn:

Dina van der Staal, wegens misdaad in omloop brengen; Jan Hendrik Berkenkamp, te Delft, op heeterdaad met snoeijen betrapt, zijne huisvrouw Dina Soorenburg, wegens het in omloop brengen; Pieter Wijnands, bijgenaamd schele Piet en zijne huisvrouw G. van der Toorn, (zuster van Leendert van der Toorn, vrijdag H. met geesseling, brandmerk en 12 jaren confinement wegens geldsnoeijerij veroordeeld), beschuldigd, [illegible] medeplichtigheid aan het verminken en beiden van [illegible] van snoeisel enz., van muntspecien afkomstig. (*N. R. C.*)

— Wij lezen in de [illegible] *Nouvelles* van heden:

Wij hebben eenige dagen geleden de ontvlugting verhaald van 97 poolsche priesters uit Siberie, en daarbij gevoegd, dat een dier priesters te Brussel gekomen was. Onze pligt gebiedt ons heden te zeggen, dat deze laatste een bedrieger is, die op eene onwaardige wijze [illegible] der brave lieden misbruikt heeft. Het was zoo veel te minder reden, om zijn verhaal in twijfel te trekken, daar hij voorzien was van attesten, die in de beste orde waren; men kan zich hiervan te Brussel verzekeren, zij bevinden zich in handen van een man van eer, die zelf door den schelm bedrogen is geworden. Het schijnt dat die ellendeling een voor wangedrag geschorst priester is, die zich in de dwaling van Ronge gewikkeld had. Hij is naar België gekomen, om de meewarigheid te exploiteren, welke het lot der slagtoffers van de vervolging in Rusland allerwege verwekt, en tracht thans ook in Frankrijk daarmede zijn voordeel te doen.

Het is niet in België alleen, dat die meineedige zijn bedrog gepleegd heeft. Vele bisschoppen in Duitschland zijn door hem bedrogen, en hebben de welwillendheid zoo ver gedreven, van hem aanbevelingsbrieven te geven. De papieren, waarvan die ongelukkige voorzien was, zijn volkomen authentiek; bezegeld met het zegel van den bisschop van Podlachye, wien hij helselve geheimelijk wel ontroofd hebben. Zelden heeft een bedrieger meer behendigheid aan den dag gelegd om de goede trouw van eerlijke lieden te verrassen. Wat zijn verhaal betreft, wie zou er geen geloof aan gehecht hebben, na de lezing van het verhaal der folteringen, de nonnen van den H. Basilius aangedaan, waarvan helselve slechts eene weerlooze en berligschennige navolging was?

(*Daar wij het verhaal van dien ellendeling naar het* Journal de Bruxelles *medegedeeld hebben, haasten wij ons ook, de teregtwijzing door helselve gegeven, over te nemen.*)

LATERE BERIGTEN.

In Mexico staan de zaken zeer bedenkelijk. Paredes rukte den 21 december tegen Mexico op, om het gouvernement omver te werpen. De generaal Bustamente was bereidwillig om hem het hoofd te bieden. Den 29 was Paredes onder de muren van Mexico. De meeste militairen hebben zich voor Paredes verklaard, de burgerlijke autoriteiten allen zijn getrouw gebleven. Men mag het er dus voor houden, dat het bestuur van den president Herrera ten einde loopt.

De heer Slidel, de amerikaansche gezant, is niet door het gouvernement ontvangen, onder voorwendsel dat Mexico overeengekomen was eenen Minister *ad hoc* te ontvangen, ter regeling van het Texiaansch vraagstuk en niet eenen minister met eene algemeene zending belast. De heer Slidel is naar Jalapa vertrokken en wacht nieuwe instructien van zijn gouvernement.

Op Maandag is in het Lagerhuis een aanvang gemaakt met de beraadslaging over het ontwerp van sir Robert Peel. De eerste minister heeft de debatten geopend met de verklaring, dat hij besloten had, de bill betrekkelijk de graanwetten te doen doorgaan, alvorens te handelen over de andere wijzigingen van het tarief, welke behooren tot het hervormingsplan van het cabinet. De oppositie der beschermende partij heeft, bij monde van den heer Miles, een voorstel gedaan tot verdaging van zes maanden, hetgeen met eene algemeene verwerping van het ontwerp zou gelijk staan. Dit voorstel is ondersteund geworden door sir Heathcote, lord Norreijs, den heer Deedes, sir J. Walsh, den heer Hope, sir Robert Inglis en den kapitein Fitz Maurice, die allen met levendigheid de belangen van den landbouw verdedigd hebben.

Het ministeriel ontwerp is ondersteund geworden door den heer Lascelles, lord John Russell, den heer Sydney Hebert en lord Sandon. Deze laatste keurde het ontwerp af, doch verklaarde er voor te zullen stemmen.

Behalve het voorstel van den heer Miles, zijn twee andere amendementen ter tafel gebragt, het een strekkende om den prijs van de tarwe op 5 sh. dien van de gerst op 2½ sh., en dien van den haver op 2 sh. te bepalen; het tweede om de woorden » na 1849 » weg te laten, dat is om het transitoire ontwerp van sir Robert Peel definiet te maken.

Geen enkel lid der Kamer heeft de algeheele en onmiddelijke afschaffing der tegenwoordige wetten gevraagd.

De tweede zitting is nog koel geweest. De redenaars der oppositie hebben zich aan geene persoonlijke aanvallen tegen sir Robert Peel, even als bij de eerste zitting, overgegeven. De vraag betrekkelijk de afschaffing der regten op de granen kan als beslist beschouwd worden; zij wordt ook, als dusdanig beschouwd door het publiek en zelfs door de Kamer en de redenaars die er voor of tegen spreken, doen zulks alleen om aan eenen gewetenspligt te voldoen. De voorstanders van het beschermend stelsel hebben niets meer te winnen bij die debatten, die dagelijks door nieuwe argumenten zullen gekenmerkt worden; het is ook waarschijnlijk dat zij niet zullen trachten den strijd te verlengen.

Wij kennen tot heden slechts een klein gedeelte van de zitting van den 11. De kwestie der granen is in dezelve beschouwd in verband met Ierland. Het ministerieel ontwerp brengt aan den Ierschen landbouw eenen harden slag toe; doch dit zal de Kamer niet terughouden; deze schijnt besloten te hebben zich door geen bezwaar te willen laten terughouden.

De fransche Kamer der Pairs heeft in hare zitting van den 10 het eerste artikel van het wets-ontwerp over de uivretten der werklieden aangenomen; een als het met een amendement van den heer Lebrun dat het *maximum* van den prijs van een hoofd op 25 centimes bepaalt. Het 2 artikel, door de heeren Debouchage en den president Boulet geamendeerd, is naar de commissie teruggezonden.

De Commissie van de Kamer der Gedeputeerden heeft beraadslaagd voor het dangevraagd credit voor de vermeerdering der tractementen der kommunale geregtshoven. In de zitting van den 10 heeft zij rapport uitgebragt, strekkende tot de aanneming van het voorstel der grootzegelbewaarders. Deze heeft insgelijks een wetsontwerp voorgedragen tot verhooging der tractementen van de leden der regtbanken van eersten aanleg en der vredegeregten.

Ingezonden Stukken.

Geërfden in het land van Heusden!

Dijkgraaf en Heemraden van den Hongen Maasdijk van stad en lande van Heusden, maken bekend, dat de rekening van den gemelden Hongen Maasdijk over den jare 1842 — 1843 en 1844 zal gedaan worden op dingsdag den 17 februarij 1846, des morgens om 11 ure, op den Raadhuize te Heusden.

Wordende (naar den inhoud dier gedrukte en ongeteekende bekendmaking) dit berigt gegeven, eenieder en ieder daarbij belanghebbende, in de gelegenheid te stellen, bij het doen derzelve rekening tegenwoordig te kunnen zijn. Zegt het voort.

In gemelde bekendmaking wordt dus niet gesproken dat er, naar aanleiding van een besluit van Heeren Gedeputeerde Staten van dit gewest (de vermeen van 22 september 1843), INZAGE VAN die rekeningen gegeven wordt; en heb ik in der tijd wel gehoord dat is hen daartoe bij datzelfde besluit verpligt geworden: ten minste herinner ik mij, dat in art. 3 en 4 gezegd wordt dat de dag der opneming van de rekeningen, zal worden aangekondigd in de daarbij belanghebbende gemeenten, ten einde de ingelanden in de gelegenheid te stellen, bij de opneming dier rekeningen tegenwoordig te kunnen zijn en dat die rekeningen inmiddels, GEDURENDE DEN TIJD VAN ACHT DAGEN TER INZAGE der belanghebbenden zal moeten worden gelegd waarvan (let wel, mijne lezers) bij de aankondiging kennis zal moeten gegeven worden.

Ziet daar den staat dezer zaak. Ingelanden van Noord-Braband, die belang stelt in het AANHOOREN van rekeningen, die gij niet ziet en die ook waarlijk niet gezien te worden, door wel ingenteurelle blijven zullen, tot dat zij na zullen worden voorgelezen; komt, ziet en vraagt de redenen, waarom men eene zoo belangrijke rekening over een tijdvak van drie jaren, u niet, eene voorter inzage aangeboden heeft; ten einde ook met eenige kennis van zaken te kunnen nagaan of dat zoo even genoemd besluit, dat mogelijk iets omtrent de onderwerpelijke rekeningen bedoelt; ook herinner mij dat het behalve hoofd en slot, wel 9 artikelen groot was en zoo na vier bladzijden schrift besloeg, beknopt loopt, en bij het doen van die rekeningen, in alben ideale hageleed wordt, en of die rekeningen den stempel der wettigheid dragen zullen, of gij ze zult kunnen aannemen en bekrachtigen enz. enz. enz. en zegt ons dan eens hier, wat u daarop geantwoord is.

Een Ingelande in den Polder van Oud Heusden.

Mengelwerk.

De Suprematie des Keizers van Rusland over de Grieksch-russische Kerk.

De onder zoo vele opzigten belangrijke bijeenkomst des keizers met [illegible] gaf aanleiding tot eene zonderlinge inwijding van [illegible]den. Men heeft in die bijeenkomst (en die dwaling is gedeeld geworden door bijna de algeheele periodieke drukpers) eene soort van opperherderlijke conferentie willen zien, waarbij de opperhoofden van twee tegen elkander wedijverende Kerken hunne tegenstrijdige belangen zouden voorgestaan hebben en waarbij de gekroonde vertegenwoordiger der scheuring van het Oosten zich tegenover den Opperherder der Wester-Kerk zou geplaatst hebben, zich in het karakter en met de regten van een russo-byzantijnsch patriarchaat vertoonde, in tegenoverstelling met de suprematie met het eerbiedwaardig hoofd der katholieke Kerk.

Wij zullen hier de onwelvoegelijkheid eener zoodanige vergelijking niet doen uitkomen. Wij willen ons bepalen bij eene juiste en naauwkeurige omschrijving van het wezenlijk standpunt der czaars, tegenover hunne Kerk.

Het is even waar, als algemeen bekend, dat de Kerk van Rusland geheel en in alle opzigten onderworpen is aan den schepter der czaars, die haar beheer gerangschikt hebben onder de overige administratien van het keizerrijk. Maar deze verbaasdheid is niet, zoo als men wel gelooven wil, het gevolg of de toepassing van een leerstellig beginsel, door de Oostersche godgeleerdheid aangenomen, zij is eene *daadzaak*, welke echter haren grondslag meer in eene staatkundige dan in eene godsdienstige instelling vindt: zij bestaat slechts krachtens de willekeur der keizers en de onbeperkte magt, waarover zij beschikken. Het bewijs hiervan is daarin gelegen, dat de russische Kerk tot heden de handelingen der eerste kerkvergaderingen nog niet verminkt heeft, waarbij de straf van afzetting bedreigd wordt tegen de bisschoppen, die de benoeming tot hunne zetels van de tijdelijke magt verzocht of aangenomen hebben. De handelingen dier kerkvergaderingen bestaan nog in haar geheel; die kerkvaten zijn bij al de russische godgeleerden bekend; zij worden zelfs in de seminarien aan de kweekelingen voor het priesterschap geleerd.

Welke is dan, zal men ons vragen, de [illegible]lijke toestand, *regtens* naamelijk, der keizers tegen-

over hunne Kerk? Zijn zij, achten of noemen zij zich hare patriarchen? Een blik op de kerkelijke geschiedenis van Rusland zal die vragen beantwoorden.

Toen in de Xe eeuw de grootvorst Wladimir naar Konstantinopel ging om er het christelijk geloof en het doopsel te ontvangen, beschouwde de patriarch der keizerlijke hoofdstad zich als het hoofd der nieuwe Kerk, welke op de oevers der Borysthenes moest opgericht worden. Hij stelde ter beschikking van den russischen vorst een gezantschap van zendelingen, bestaande uit bisschoppen, priesters en monniken, aan wier hoofd hij een *metropoliet* (1) stelde, door hem zelven gekozen en aan wien hij de jurisdictie over de Kerk van Rusland toevertrouwde, onder het voorbehoud echter van het hoogst regtsgebied van den zetel van Konstantinopel.

Deze toestand bleef voortduren tot aan het noodlottig tijdstip der benoeming gevolgd door de souvereiniteit der Tartaren, over de Russische vorsten, tijdstip van heilbooze verwarring, toen de medelingers naar den zoo zeer verneederenden troon der grootvorsten, hunne dubbelzinnige belangen en regten gingen bepleiten; voor den voet van den zoo gebuchten troon hunner onderdrukkers. Men begrijpt dus dat zij in zeven zoo droeven toestand er weinig aan; daarbij, naar de kerkelijke suprematie te streven, welke, volgens het regt van overlevering en geschiedenis, in handen bleef van den patriarch van Konstantinopel. Maar de Khans van Tartarije oefenden in dit opzigt eene even nadrukkelijke als aanhoudende waakzaamheid uit: want het kon die trotsche overheerschers niet goeddunken, dat de geestelijkheid van een deel van hun land betrekkingen met een gehoorzaamheid aanhield buiten hun bereik, die zelf van de czaars van Byzantië afhing. Overigens betoonden die Khans zich zeer gunstig jegens de russische geestelijkheid, aan welke zij het regt en van alle belasting vrij bezit verzekerden van hare kerken en alle hare eigendommen, een regt dat de onzen later, zeggen de wetten dier ongeloovige vorsten, « de bisschoppen en priesters der christenen zonder stoornis voor het behoud van onzen persoon en den bloei van onze Staten zouden kunnen bidden. »

Van dien oogenblik af, zag de patriarch van Konstantinopel zich beroofd van het voorregt om de russische metropolieten te benoemen en te wijden. Dit regt van benoeming ging op het episcopaat over, onder den mon of meer gebiedenden invloed der grootvorsten, maar met de voorwaarde van de bekrachtiging der Khans.

De band van ondergeschiktheid jegens den griekschen patriarch werd daardoor merkelijk verslapt, doch nog niet geheel verbroken, uithoofde der hooge achting welke zijnen zetel omringde. De metropoliet van Moscou, in zijne hoedanigheid van bisschop der hoofdstad van Rusland, had hem als het ware vervangen, ofschoon hij, *in het belang zijner onafhankelijkheid van de tijdelijke magt*, zorg droeg steeds in zijne gemeenschap te deelen en het eerbiedigst ontzag voor hem aan den dag legde. Deze soort van afhankelijkheid werd zelfs niet verbroken ten gevolge der verovering van Konstantinopel: maar 136 jaren later, in 1589, nam een van zijnen zetel verjaagde patriarch de wijk naar Rusland, en, hetzij uit dankbaarheid voor de aldaar genotene ontvangst, hetzij met het doel om nog beter behandeld te worden, verhief hij het bisdom van Moscou tot een patriarchaat. Later weder zijnen zetel bekomen hebbende, droeg hij zorg het werk zijner verlossing te bekrachtigen, en de overige oostersche patriarchen vereenigden zich met hetzelve (2).

Van dien oogenblik af had de Kerk van Rusland, ganseh ontslagen van hare vorige afhankelijkheid, geene andere betrekking met het vorige patriarchaat van Konstantinopel dan de gemeenschap des geloofs, en de kerkelijke eenheid. De patriarchale waardigheid ontwikkelde zich zoo spoedig in Rusland, dat zij gedurig vreesde voor de czaars. Dit ging zelfs zoo ver, dat indien de kerkelijke wetten er zich niet tegen verzet hadden, de patriarch Philaretes, vader van Michiel Romanoff, tot den troon zou geroepen zijn geworden, met terzijdestelling van de regten van zoovele vorsten uit den bloede van Rourik. De keus van dit boyards-kind had geen ander doel/wit dan om zijnen zoon onder zijnen naam te laten regeren.

Een vorst met eene zoo heerschzuchtige inborst als Peter was, kon niet veel behagen scheppen in eene zoo geduchte jaloersehap. Evenwel de eerbied voor het patriarchaat had zulke diepe wortels geschoten in het gemoed des volks, dat hij tegenstaande zijn stoutmoedig despotismus, hij den patriarch niet had durven afzetten noch die hooge waardigheid zijner Kerk afschaffen. Hij wachtte met een bij hem ongewoon geduld, het overlijden van den laatsten titularis af, en zijne meligvolvuldige afwezigheid zijne oorlogen en het gewigt zijner overige werkzaamheden voorgevende, stelde hij voorloopig eene *kerkelijke commissie* in, belast met het beheer der Kerk zijner Staten; dat is te zeggen dat hij, *onder eenen anderen voorbijgaanden vorm*, het individueel beheer van den patriarch door een collectief beheer deed vervangen, hetwelk hij, *uitvindig*, jaren later toen nam den tijd had gehad tot zijne hervorming te gewennen, voor goed meende, onder den naam van *zekerheid bestuurend Synode*.

Hoe groot ook de standvastigheid van Peters inborst en het despotismus van zijnen wil was, hem zelf scheen de hervorming, welke hij in het opperbeheer zijner Kerk ingevoerd had te stout, te niet te gaan, haar te doen bekrachtigen door den patriarch van Konstantinopel en de drie andere patriarchale zetels in het Oosten.

Onder dagteekening van 30 september 1721, schreef hij aan den patriarch van Konstantinopel eenen brief, waarin hij hem officiële kennis gaf van zijne nieuwe instelling, dezelve trachtende te regtvaardigen, door de verwarde vermelding van de talloze misbruiken, welke in de Kerk van Rusland geslopen waren, zoo wel betrekkelijk het geestelijk beheer als het gedrag der geestelijkheid zelve. Hij beroept zich op het voorbeeld der godsdienstige Koningen van het Oud en Nieuw Verbond (1), maar hij vergeet niet aan den byzantijnschen patriarch de verzekering te geven van zijne meening om zijne synode (welke hij *ruimo patriarchesto gelijk aan den patriarch* noemt) te handhaven in al het voormalig gezag der patriarchen. En om aan zijn verzoek meer gewigt bij te zetten, deed de overwinnaar van Karel XII aan den patriarch de schitterende opsomming der provincien, welke hij door de kracht van zijnen degen, aan den Koning van Zweden ontrukt had. Eindelijk verzekert hij den *heiligen Vader en algemeenen Opperherder* van zijne kinderlijke verknochtheid.

Ondanks al deze listige woorden, schijnt de patriarch tamelijk verlegen te zijn geweest omtrent het antwoord, dat hij op den keizerlijken brief moest geven; want twee volle jaren verliepen, alvorens hij er toe besluiten kon. Al die tijd was noodig, om, *onverschillig door welke middelen*, over eene toestemming te onderhandelen en die te verkrijgen; en het was eerst den 23 september 1723 dat bij de acte van bekrachtiging, welke hem gevraagd was, uitvaardigde. Ziehier derzelver inhoud:

» Jeremias, bij de gratie Gods, patriarch der stad van Constantijn.

» Onze ootmoed, door de genade en de kracht van den heiligen levendmakenden Geest, beginsel van alle volmaaktheid, *wettigt*, bekrachtigt en kondigt af de synode, ingesteld door den zeer godvreezenden en Hoogen genadigen autocraat, den *heiligen Czaar* van alle Russen, van Wit en klein Rusland, van alle oostersche, westersche en andere gewesten, den heer, den heer Peter Alexewitch (uwen dierbaren geest in den hemel) voor het heilig en groot Keizerrijk van Rusland. Deze synode bestaat en wordt heilig en geheiligd verkiesd door al mijne broeders in Jesus Christus en door alle godvruchtige en orthodoxe christenen van den geestelijken- en leekenstand, hoogere en lagere en door alle waardigheid bekleedende personen. Zij heeft de magt om te doen en te handelen, *gelijk de vier apostolische* (1), *heiligen patriarchale zetels*. Wij herinneren, bevelen en gelasten haar, de regels en gebruiken der zeven heilige en algemeene kerkvergaderingen en der anderen, welke de heilige Kerk van het Oosten erkent, te bewaren en ongeschonden te handhaven, opdat zij ongekrenkt blijven in eeuwigheid, en opdat de genade Gods, het gebed en de zegen onzer ootmoedigheid met u zijn mogen.

(Get.) Jeremias, patriarch van Konstantinopel.

» tot onze broeders in Jesus Christus."

De broederlijke zendbrief van den patriarch van Antiochie is letterlijk dezelfde. Hij is alleen daarom merkwaardig, omdat hij zich, na zijnen titel van patriarch van Antiochie *de groote stad Gods*, nog noemt patriarch van *geheel het Oosten*. De overschieven van de synode hebben geen antwoord hoe genaamd van dienzelfden inhoud bewaard van de patriarchen van Alexandrie en Jerusalem.

In een volgend artikel zullen wij onze lezers onderhouden over de instelling der russische synode, en over hare wijze van beheer. Voor het oogenblik zij het genoeg te hebben aangetoond, dat zij in al de regten van het in Rusland afgeschaft patriarchaat getreden is, en dat de russische vorsten *regtens* geen gezag op haar hebben, wijl zij zulke minder gehad hadden noch op den patriarch, noch zelfs op de metropolieten van het tegenwoordig keizerrijk.

(1) *In de Oostersche Kerk bestaat de bisschoppelijke hierarchie uit vier graden, als: bisschoppen, aartsbisschoppen, metropolitten en patriarchen. De russische Kerk heeft de drie eerste graden dezer hierarchie behouden.*

(2) *Hij zelde dit patriarchaat opgericht te hebben, ten dien van Rome te vervangen, hetwelk van die waardigheid vervallen was uithoofde van deszelfs toenemende dwalingen in geloofszaken, en om daardoor des te gemakkelijker gelegenheid der vijf voornaamste zetels van het christendom te herstellen.*

(1) *In het Nieuw Verbond worden, voor zoo ver wij weten, geene andere namen van vorsten aangehaald, dan die van Keizer Tiberius, der viervorsten Herodes van Galilea; Philippus van Iturie en Trachonitides en Lysanias van Abylene. Geen dezer vorsten wordt er voorzeker als godvreezend aangehaald.*

(1) *Met welk regt beweert de patriarch van Konstantinopel, dat hij gezeten is op eenen apostolischen zetel.*

Strafzaken, behandeld voor het Kantongeregt te 's Bosch,

11 februarij 1846.

J. B. v. B. Het bergen van houtskolen op den zolder zijner keuken in eene boete van *f* 10,00 en de kosten, bij onvermogen tot gevangenzetting voor twee dagen.

J. R. Het bergen van turf op den zolder zijner woning bij en tegen eene schouw, waar in gestookt werd, en het voorhanden hebben van gedoofde kolen op dienzelfden zolder: twee boeten ieder van *f* 5,00 en de kosten, bij onvermogen tot gevangenzetting voor twee dagen.

J. H. Het maken van straatengerucht bij nacht verstorende de rust der ingezetenen, in eene geldboete van *f* 7,50 en in de kosten.

J. B. Het visschen met den hengel, visch tot aas gebruikende, in eene boete van *f* 10,00 en in de kosten, met verbeurdverklaring van het visch tuig.

G. B. Het los en zonder zadel laten rondrijden van zijn paard, gemeenlijk voor den kar, op den publieken weg, in eene geldboete van *f* 3,00 en in de kosten.

Advertentien.

STOOMBOOT - VAART
OP DE
MAAS.
ONDERNEMING
P. J. BERGER.

Dienst tusschen Venlo en Rotterdam.

De ijzeren STOOMBOOT **DE MAAS** vaart geregeld: elken *Maandag* en *Donderdag* van *VENLO* naar *ROTTERDAM* en elken *Dingsdag* en *Vrijdag* van *ROTTERDAM* naar *VENLO*. Vertrek 's morgens ten 8 uur.

Graanmarkt

van 's HERTOGENBOSCH,
Woensdag en Donderdag 11 en 12 Februarij.
ROGGE f 8,50, 9,00 a 9,65. BOEKWEIT 8,15 8,50. a 8,
HAVER f 3,00 a 3,50.

De middenprijs aan de Rogge voor de markt van 's Hertogenbosch, geweest *f* 9,30; het mud, de zetting van het Roggebrood is 30½ cents, de drie Ned. pondens.

Het Ned. pond Boter *f* 0,70 a *f* 0,90.

AMSTERDAM, 11 Februarij.

Van Tarwe alleen verkocht: 182 p. b. Poolsche f 367 a 372 dito f 360, 365.

Gekocht en doen: n. Zeeuwsch Wr. f 182, 113 p. j. Oorsprong f 188, 97 p. ger. j. Smirna f 140.

Haver prijshoudend; 87 p. fijne f 142.

Boekweit weinig gewild en prijshoudend verkocht; 116 Holst. f 267, 117 p. j. Frans. f 210.

Rogge zonder handel.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY, te 's Bosch.